

פחד דוד

פרשת שמות

כ"א טבת תשע"ט

953

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

4:29 | 4:14 | 4:22 | 4:09 **הדלקת נרות**

5:26 | 5:23 | 5:25 | 5:24 **מוצאי שבת**

6:04 | 6:04 | 6:02 | 6:01 **רבינו תם**

משכיל לדוד

תואר הכבוד - משה עבד ה'

ואין חלילה בדברים אלו להמעיט מערך מצוות כדוגמת תפילין, ציצית צדקה וכו', אך יש לחדד את הידיעה שקיום מצוה בודדת או מספר מצוות מועט אין בכוחן להגן על היהודי ולשומרו מפני התדרדרות רוחנית. והוא שאמרנו שרק לימוד התורה וקיום מצוותיה ללא הבדל וחילוק יכולים לשמור על היהודי ולקרבו לה' אלוהיו.

נאמר (שחרית לשבת) "ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו", ומזה אנו למדים על דרך התנהלותו של מנהיגים של ישראל, שהיה חש שלמות ושמחה אמיתית בהיותו עבד לעם ישראל, שרק במצב בו הוא ראה עצמו כפוף לעם ונתון תחת מרותם הוא הגיע לידי תחושת רווחה ושמחה אמיתית. וכבר מצינו בפסוקים העוסקים בקבלת התורה אשר נאמר בהם (שמות יט, יד) "וירד משה מן ההר אל העם" ומבארים חז"ל שבמקום לנוח מעט ולמלאות צרכיו, הוא מזניח את עיסוקיו הפרטיים ויורד ישר אל העם ללמדם את אשר שמע מפי הגבורה. והוא שאמר רש"י (שם) "מלמד שלא היה משה פונה לעסקיו אלא מן ההר אל העם".

והנה בגמרא מובא המעשה (הוריות י, א) אודות רבן שמעון בן גמליאל שביקש משנים מגדולי אותו הדור להתמנות למשרת נשיאות במקום מסוים, אותם רבנים סרבו לבקשתו של רבן שמעון בן גמליאל כיון שהיו חוששים לבוא לידי תחושת כבוד וגבוהות לב כתוצאה ממינוי הרבנות. אמר להם רבן שמעון - הנכם חושבים שאני מעניק לכם כבוד במשרה זו לא למעשה אין זה כבוד כלל וכלל אלא עבדות. וכמו שאמר יהושע למשה "הטל עליהם עול הצבור והם כלים מעליהם" (סנהדרין יז, א).

וכגון זה אף משה רבנו ראה את עצמו עבד לפני עם ישראל ולכן כשהקב"ה ביקש ממנו ללכת לגאול את העם הוא ניסה להתחמק מזו השליחות, לא מתוך כך שלא חפץ בטובתם וגאולתם של בני ישראל, אלא רק משום שלא חש עצמו מספיק מכובד וראוי לתפקיד זה, ובעונותנותו הרבה עלה בדעתו שאחיו אהרן הכהן הוא זה הראוי והמתאים לגאול את העם, ולא הוא משום היותו כבוד פה וכבוד לשון וכעבד לעם.

ובהמשך כאשר פונה משה לה' ואומר לו "למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתיני" (שמות ה, כב), משה לא חשב חלילה להתרים כלפי שמיא, אלא שאל שאלה כאובה שבאה ממעמקי ליבו פנימה כיון שחש כאב וצער על כך שפרעה הכביד את העבודה על בני ישראל כתוצאה מהשליחות, ואע"פ שבקשה מדת הדין לפגוע במשה כיון שראה הקב"ה שבשביל ישראל דבר כן לא פגעה בו מדת הדין (שמו"ר ה, כב).

ונאמר (מלאכי ג, כב) "זכרו תורת משה עבדי", רואים שהקב"ה הסכים עם הרגשת העבדות של משה כלפי עם ישראל ואף הפך את העבדות לתואר כבוד עבורו, בזה שאף נקרא עבד ה'.

"וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אכל" (שמות ג, ב)

התורה מספרת אודות משה רבנו שנהג את צאן יתרו חותנו במדבר ולפתע ניגלה לעיניו דבר פלא, כאשר אילן המכונה סנה בוער באש אך עם זאת הוא נותר בשלמותו ולא נשרף. משה רבנו התפעל עד מאוד למראה עיניו ואומר "אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה" (שם ג, ג), ומשהתקרב משה אל עבר הסנה הוא שומע את קול ה' פונה אליו בבקשה להשיל נעליו מעל רגליו כי המקום עליו הוא עומד אדמת קודש הוא.

הקב"ה פונה אל משה בבקשה שיגאל את עם ישראל ממצרים ומעול השעבוד כי "ראה ראיתי את עני עמי ואת צעקתם שמעתי". והנה בחר הקב"ה למשוך את תשומת ליבו של משה על ידי מראה הסנה משום הסמליות שבו, שהסנה הוא מין של עץ אליו נמשל האדם כפי הנאמר (דברים כ, יט) "כי האדם עץ השדה" וכשם שהעץ זקוק למים על מנת לחיות ולצמוח כך עם ישראל זקוקים לתורה המשולה למים על מנת להתקיים ולהמשיך את שלשלת החיים. ובחר הקב"ה בדוקא בעץ הסנה היות והסנה הינו אילן נמוך וקטן (שבת סז, א) ולכן הראה למשה על ידי מראה זה ש"עימו אנוכי בצרה".

ובזה שהסנה המשיך לבעור למרות האש ואיננו אוכל, יש בזה ללמדנו שאף בני ישראל ימשיכו לחיות ולהתקיים במצרים למרות כל הסבל והייסורים שהיו בחלקם, וכיצד זכו ישראל לשרוד על אף כל הקשיים, מתוך כך שלא שינו שמם, לבושם ושפתם, ג' דברים אשר שמרו על הגחלת היהודית שבקרבם וגרמו להם לא להתערב ולהיטמע בקרב המצרים (שיה"ר ד, כה).

הקב"ה אומר למשה שמציאות זו בה הסנה אינו נשרף באש היא מחוץ לגדר הטבע וכך גם קיומו של עם ישראל הממשיך להתקיים בסבל מצרים הינו מחוץ לגדר הטבע, אך לא לעולם חוסן ואין האדם יכול לקיים עצמו רק בזכות הנס ודברים שהם מחוץ לגדר הטבע. ומשום כך ביקש ה' ממשה שילך למצרים לגאול את בניו. כמו כן ציין הקב"ה באוזני משה שעוד מעט עם ישראל שוקעים בשער הני של הטומאה ובמצב שכזה כבר לא יהיה בכוח הסייגים והגדרים שגדרו לעצמם להצילם מן השעבוד.

ודבריו אלו של הקב"ה למשה יש בהם מוסר השכל רב שאין ביכולתו של האדם לתלות את קיומו על ידי שמירת מצוה אחת כגון, תפילין שבת וכו', שאמנם אף לקיום מצוה אחת אין גבול ומידה לערכה, אך מכל מקום בכדי לחיות חיי יהודי אמיתי עם כל הזכויות התלויות בכך יש ללמוד תורה ולקיים את כל מצוותיה. וכבר מצינו אנשים רבים בארצות מרוקו, טוניס ואלג'יר בעלי אמונה תמימה אך עם זאת לא הקפידו להגות בתורה ולקיים את מצוותיה בדקדוק, כתוצאה מכך הדור השני, הבנים של אותם אבות כבר הפנו עורף למסורת ישראל, התחתנו עם נשים גויות וכך היו שותפים להבאת ילדים גויים לעולם.

הילולא דצדיקא

- כא - רבי מצליח מזוזת הי"ד
- כב - רבי שמואל הלר
- כג - רבי אברהם פלאג'י
- כד - רבי ישכר מאיר ראש ישיבת הנגב
- כה - רבי יעקב הלוי מחסידי בית אל
- כו - רבי שלום יצחק מזרחי
- כז - רבי יצחק מקראקא מח"ס 'שיח יצחק'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

רק בשביל התמונה

"וגם הנה הוא יצא לקראתך" (שמות ד, יד)

זריזותו הנפלאה של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ניכרה היטב לעיני העומדים לפניו בלילות, בשעה שהיה משכים קום ליום חדש של תורה ועבודת ה'. אך נפקחו שמורות עיניו של רבינו, וכולו אומר זריזות ורעננות, ובתוך זמן קצר להפליא, כבר רכון היה על גבי הגמרא...

אצילותו ניכרה היטב באמצע הלימוד, בשעה שהיה נצרך לאיזה ספר. גם כאשר כולו היה מכאובים, מכף רגל ועד ראש ואין בו מתום, ובקושי הלך על רגליו עם ההליכון, תיכף ומיד היה נאזר בגבורה וקם ממקומו, בלי שיהוי והתלבטות ולו הרגע, ובכוחות לא לו היה מתרומם ופוסע עם ההליכון במהירות עד למדף בו נמצא הספר. בשובו למקומו, יש וכמעט היה נופל עם הספר בידו, מרוב מאמץ - עם כל זאת ברגע שהקיץ משנתו, להמשיך ולהשתעשע בשירת חייו, שירת התורה, היה נעשה הכל בזמן קצר ביותר, עד שבתוך דקות בודדות כבר היה יושב על יד הגמרא כשהוא שוכח עולם ומלואו על ייסוריו ומכאוביו.

יחד עם חריצותו וזריזותו של רבינו הלהוט אחר התורה, הרי שבאותם רגעים גופא שהקדיש למען זולתו, לא היה ניכר עליו כלל שהוא לחוץ בזמן. רבינו היה יושב ומאזין בניחותא, שואל ומתעניין על פרט ופרט, ומשתתף בכנות גמורה בשמחתם או חלילה בצרתם של ישראל.

כך הדבר בשעה שהוצרך לצאת ולהשתתף באיזו שמחה - רבינו היה יושב בניחותא בזמן שהותו שם, כאילו כל הזמן שבעולם עומד ופנוי לרשותו. רק לאחר ששיער כי יצא כדי חובתו, לא היה משתתף עוד רגע אחד, אלא מתרומם ממקומו ופונה לצאת.

ביטוי קולע נשמע פעם מפי רבינו בעניין זה, באוזני ת"ח שהסיעו ברכבו לחתונה אחת. כשיצא רבינו מהרכב, ביקש הנהג לברר כמה זמן בדעתו לשהות בחתונה, כי על כן רצונו לדעת מתי לבוא לקחתו בחזרה. השיב לו רבינו: "כדי שיעור צילום..."

ואכן רבינו נכנס, עלה למזרח והתיישב ליד ידידו ומחותנו, מרן הגרש"ז אויערבאך. אף הוריד את הכובע מראשו, בכדי לתת הרגשה לבעלי השמחה שהוא יושב בניחותא...

הצלמים הגיעו במהרה, וצילמו את רבינו מכל זווית, ואף גם יחד עם בעלי השמחה...

בתוך שתי דקות, לבש רבינו בחזרה את הכובע ויצא מן החתונה. כאשר פתחו בנסיעה, הסביר רבינו

לבן לוותיו לנכון, שבעצם בעלי השמחה אינם צריכים אותו בשביל הריקודים, אלא בעיקר בשביל התמונות, ובזה הוא משמח אותם. אם כן איפה, זהו השיעור שעליו להיות שם, וזהו...

כך עלה ביד רבינו לשמח את בעלי השמחה, בזמן קצר להפליא ששהה שם, כי על כן העניק להם באמת קורת מן היקר שבאוצרותיו: הזמן! ('משוש דור ודור').

הכנעה וביטול בפני הקב"ה

מעשה בכהן-דת בנו של כהן-דת שהטיף לבני עמו בוקר וערב על הדת ועל מנהיגיה. אולם בתוך לבו הכומר לא היה שלם עם הדת הנכרית אליה היה שייך, שאלות רבות התעוררו בו על אופן בריאת העולם ועל מנהיגו, ולאחר שלא מצא עוד מנוח לנפשו - החליט הלה לצאת לחקור ולדרוש בכל הדתות, ולחפש בכל העולם אחר האמת האחת והמוחלטת.

כך הסתובב בעולם עד שמצא את האמת הנצחית בתורת עם ישראל וגילה כי הקב"ה הוא אדון הבירה והוא מנהיג אותה מימי בריאת העולם ועד ימינו בכל עת ובכל שעה.

כיון שהכיר שזוהי האמת המוחלטת ואין אחרת, החליט הלה להתגייר ונעשה גר צדק, ומאז שהפך להיות יהודי מאמין בה' ובתורתו הוא מגיע מידי תקופה לארצות הברית, שם הוא דורש בפני יהודים רבים ומחזק אותם בתורה ובריאת שמים, וכבר זכה להחזיר רבים וטובים בתשובה. באחת מדרשותיו אמר גר הצדק למאזיניו את הדברים הבאים:

"דעו לכם כי יש בורא לעולם ולא ייתכן שהעולם הוא הפקר. בעת היותי כהן-דת התעוררו בלבי שאלות רבות על אופן בריאת העולם

ועל קיומו. חיפשתי בכל הדתות אחר מענה לשאלותיי, ולבסוף מצאתי את התשובות האמיתיות רק בתורת עם ישראל. כשהכרתי באמת - בחרתי להצטרף לעם היהודים ולתורתם, וכך התגיירתי ויחד עימי התגיירה גם אשתי תחי', וברוך ה' היום אנו זוכים לקיים את דברי התורה ואת מצוותיה.

אך עדיין אני מתפלא על כך שאני, גר הצדק הכהן-דת לשעבר, מלמד אתכם היהודים את דברי התורה הקדושה, במקום שאתם תלמדו אותי את תורתכם. והרי אני מחדש כלום בדברי, כיון שנוכחותו של הקב"ה לצדנו היא חיה ומוחשית.

דעו כי עיקר יסוד היהדות הוא להיות נכנע ובטל לפני הקב"ה! כי כדי להרגיש ולגלות את האמת יש צורך בכניעה עצמית לאמת ולריבונות של עולם העומד מאחוריה, רק כך זכיתי אני להכיר את בורא העולם וכך גיליתי את האמת הנצחית בתורתנו הקדושה".

כך אמר גר הצדק בדרשתו.

דברים אלו שנאמרו מפיו הם מדהימים, וכל יהודי צריך ללמוד ממנו דרך חיים, שכאשר יכניע את עצמו ויהיה עניו באמת - יזכה להבחין במציאותו של הקב"ה בעולם, כיון שהביטול וההכנעה הם המביאים לאמונת ה' ולקניין התורה באופן נצחי.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "דברי ירמיהו בן חלקיהו" (ירמיה א, ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על ירמיהו שסירב בתחילה ללכת בשליחות ה' משום שאינו יודע לדבר כי הוא נער, וכמסופר על משה רבינו בפרשתנו שסירב ללכת בשליחות ה', משום שאינו איש דברים. ובני אשכנז מפטירין בספר ישעיה (פרק כז) "הבאים ירש יעקב".

נצור לשונך

המוצא הלאומי אינו משנה

תולה ארץ על בלימה

אין שום הבדל באיסור רכילות, בין אם הוא בפני ישראל, ובין אם בפני נכרים. ויש אנשים שנכשלין בזה מאד, שמטילין מום בפני נכרי בסחורות שמכר לו ישראל, או במלאכה שעשה לו וכל כיוצא בזה, ובזה מצוי שגורם לו היזק וצער, וכמה פעמים יורד לחייו ממש על ידי זה.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

כי האדם עץ השדה

**"וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער
באש והסנה איננו אכל"** (שמות ג, ב)

הקב"ה נגלה אל משה דווקא מתוך הסנה, ולא נראה אליו מתוך האבן או הצאן שמשה היה עסוק ברעייתו, וודאי שישנו עומק הטמון במראה האש מתוך הסנה בדווקא, ויש להתבונן מדוע התגלה ה' למשה דווקא מתוך האש.

ונראה לבאר שרצה הקב"ה לרמוז למשה שהאדם הוא כעץ השדה, וכמו שהעץ זקוק למים על מנת לפרוח, כך האדם זקוק לתורה המשולה למים, כדי לחיות ולהתקיים - כדברי חז"ל "ב"ק יז, א) "אין מים אלא תורה". והמים רבים הם ואין להם גבול ומידה וכן היא התורה רחבה ועמוקה מיני ים, וכל הרוצה ללמוד ולהעמיק - יכול לעשות זאת, משום שהיא כמים שאין להם סוף. וכן נאמר (ברכת התורה) "וחיי עולם נטע בתוכנו", שהקב"ה נטע בליבו של כל יהודי ויהודי את הרצון והיכולת ללמוד ולהגות בתורה, שהיא כעץ חיים למחזיקים בה.

והסנה שהראה ה' למשה היה בוער באש, משום שהאש מרמזת ומסמלת את אש התאוה שבכוחה לכלות ולשרוף את האדם ולהעבירו מן העולם, אך אם האדם ייגע ועמל בתורה, אזי "והסנה איננו אכל", משום שהתורה מגינה מצילה היא מכל סכנה ופגע.

וישנם סוגים רבים ושונים של עצים ואילנות, חלקם עצי סרק וחלקם אילנות נותנים פרי - וזהו המשל. וכן הוא בנמשל, הרשעים משולים לעצי סרק שאין בהם ולא כלום אך קולם הולך ונישא למרחוק. לעומתם הצדיקים משולים לאילנות פרי, שהם נושאים בקרבם תורה ומעשים טובים לרוב, כשם שהאילן נושא את פירותיו.

וכמו כן ישנם עצים שהם ירוקים תמיד ועליהם מכסים אותם אף בשלכת, וישנם עצים המכוסים בעלים רק בתקופות מסוימות בשנה אך עליהם נושרים בשלכת. והנה אף עצים אלו משולים לצדיקים ולשאינם צדיקים. שהצדיק משול לעץ שעליו פורחים ומבלבלים בכל ימות השנה, ושינוי התקופות אינו נותן בו את אותותיו והוא ממשיך לפרוח על אף ולמרות הכל. וזאת משום שהצדיקים שומרים את דבר ה' ועומדים בניסיונות בגבורה, ואינם מועדים ונופלים בכל רוח מצויה.

והמוני ופשוטי העם הם כנגד שאר העצים שלעיתים ירוקים הם ומלאים בעלים, ולעיתים ערומים הם מכל עלה. שאותם אנשים ישנם זמנים שהם מקיימים את המצוות והולכים בדרך ה', אך קורה גם שיצרו הרע תוקפם וגובר עליהם, ועל כן הם זונחים את דרך ה' ונכנעים לתכתיבי היצר, אך עד מהרה מתפקחים הם ושבים בתשובה והעלים שבים ומכסים אותם כתחילה. ומעתה מבואר מדוע נגלה הקב"ה דווקא מתוך הסנה באש, כיון שיש בעץ מסר המלמד אותנו על דרגות האנשים בעם ישראל.

פניני הפרשה

כל יהודי מאיר ככוכב זוהר

"ואלה שמות בני ישראל" (שמות א, א)

את זאת היה דורש ה'שפת אמת' בעקבות דברי רש"י: "להודיע חובתן שנמשלו לכוכבים", שכל יהודי ויהודי חייב לדעת, כי השם יתברך אוהב אותנו, וכשם שברא את הכוכבים על מנת שיאירו בחשכת הלילה - כן ברא אותנו על מנת שנפיץ את אור האלוקים ונחדיר אותנו למקומות החשוכים והמושפלים ביותר.

תהלים שבוקעות רקיעים

"ואלה שמות בני ישראל" (שמות א, א)

סופי התיבות של "ואלה שמות בני ישראל הבאים" הם: 'תהלים'. בספר 'אמונה שלמה' מציין שיש כאן רמז שבכל הצרות והמצוקות ('מצרים) יש להשתמש בספר התהלים ועל ידי כך תבוא הישועה הנצרכת. הנשק הטוב ביותר שיש ליהודי הוא תפילה מעומק הלב! וכדברי רבי יהודי אלחריזי זצ"ל "אימתי התפילה נשמעת? כאשר הנפש נכנעת, העין דומעת והתלאה לקירות הלב מגעת".

אין הדברים כפשוטם

"ויואל משה לשבת את האיש" (שמות ב, כא)

במכילתא נאמר שבשעה שאמר משה ליתרו "תן לי צפורה בתך לאשה", אמר לו יתרו: קבל עליך דבר זה שאומר לך. אמר לו מהו? אמר לו: בן שיהיה תחילה יהיה לעבודה זרה. מכאן ואילך לשם שמים, וקיבל עליו. אמר לו: השבע, ונשבע לו. שנאמר: "ויואל משה", אין אלה אלא לשון שבועה.

מסופר על הגאון רבי יצחק מאיר מגור בעל 'חידושי הרי"ם', שכאשר הזכיר את דברי המכילתא הנ"ל על שלחנו אמר: הריני נשבע שלא כן הדבר ולא הייתי נושא פני למדרש אילו היו דבריו כפשוטם.

אלא הענין הוא שיתרו רצה שהבן ילך בדרכו, יעבוד תחילה עבודה זרה ויראה שאין בה ממש, ולאחר שיכיר את הבליה ושיקוציה, ישיג גם הוא את האמת ואת האמונה בא-להי ישראל, ומשה רבינו חזר בו, כי לא ימלט שלא יידבק בו שמץ ולא יישאר בו רושם מה מן התועבה...

מי ששמח אינו חסר כלום

"והיה כי תלכון לא תלכו ריקם" (שמות ג, כא)

ה'אמרי חיים' מויד'ניץ ז"ע היה אומר על הפסוק אין "והיה" אלא לשון שמחה. וזה דבר הכתוב "והיה כי תלכון" - אם תהלכו במידת השמחה הטובה. אזי לא תלכו ריקם - לא תחסרו כל טוב, כי השמחה היא בחלקכם.

מי זוכה לסייעתא דשמיא?

"ועתה לך ואנכי אהיה עם פיך" (שמות ד, יב)

פירש ה'אור החיים' הקדוש זצ"ל; שמשה רבנו תמה; כיצד שולחו הבורא יתברך לדבר לפני פרעה ועודנו ערל שפתים!?

ענהו הקב"ה: "ועתה לך", איני עושה מופת ונס, אלא למתחילים במצוה, אז זוכים הם לעזר שמים ורואים פלאות. ומכאן לימוד ולקח, לכל החפצים לזכות בסיוע ממרום; התחילו לפעול והסיוע בוא יבוא.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

"מי בכל אלהי הארצות אשר הצילו את ארצם מידי כי יציל ה' את ירושלים מידי", ובסופו מה הוא אומר (שם י"ט) "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור מאה ושמונים וחמשה אלף וגו' וישב סנחרב מלך אשור וישב בניוה ויהי הוא משתחוה בית נסרוך אלהיו ואדרמלך ושראצר בניו הכוהו בחרב" וגו'.

וכן נבוכדנצר מלך בבל היתה לו שמחה בילדותו וסופו מריבה, בילדותו מה הוא אומר (ישעיה י"ד) "אעלה על במתי עב אדמה לעליון", ובסופו מהו אומר (שם) "אך אל שאול תורד אל ירכתי בור. וכן שאר כל רשעי עכו"ם תחלתן שמחה ובסופן ירדו לשאול.

ומנין לך לומר כך שרשעי עכו"ם ירדו לשאול, תדע לך שכן הוא, צא ולמד מיום שנברא העולם עד שיצאו ישראל ממצרים ובאו להר סיני לקבל את התורה, חזר הקב"ה על כל אומה ולשון ואמר להם שיקבלו את התורה ולא קיבלו אותה, ובכל דור דור היו באים עדים ומעידים אותן.

ואלו הן; אליפו התימני, ובלדד השוחי, וצופר הנעמתי, ואליהוא בן ברכאל הבוזי, ואיוב מארץ עוף, ובעור, ובלעם בן בעור והוא היה האחרון שבכולם.

וכלום במה נכתבה התורה, הוי אומר שלא נכתבה התורה אלא בימין של הקב"ה, שנאמר (דברים ל"ג) "מימינו אש דת למו", אף מימין של הקב"ה תצא אש לעכו"ם שירדו לשאול, שנאמר (תהלים ט) "ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי א-להים", אילו אמר הכתוב ישובו רשעים לשאולה ושתק הייתי אומר רשעי ישראל ורשעי עכו"ם, אבל כיון שהוא אומר אח"כ "כל גוים שכחי א-להים", אין לך אלא אותן רשעים שהם שכחי א-להים, אלו הן רשעי העכו"ם הנזכרים למעלה בלבד.

אבל לא נמצא בעולם לא דרך טובה ולא דרך צדקה שהיה בא בעולם ע"י בלעם, אלא הוא בא לידי לשון הרע ובקש להחריב את כל העולם כולו. באותה שעה נשבע הקב"ה לעמו ישראל שלא ישרה את שכניתו עוד על עכו"ם רק בישראל לבד, ושלא ישנה את ישראל בעם אחר ולא יחליפם באומה אחרת, שנאמר (הושע י"א) "לא אעשה חרון אפי לא אשוב לשחת אפרים כי אל אנכי ולא איש".

אין יסורין באין על ישראל אלא לטובתן, ואין יסורין באין אלא לאהבתן של ישראל.

משל למה הדבר דומה? למלך שהיה לו עבד ועלתה לו מכה ברגלו, וציוה לרופא לרפאותו ולהכניסו לפניו כשהוא שלם, שנאמר (משלי ג) "מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו", מה כתיב בתריה "כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה".

אלו הן היסורין של אהבה, אלו תלמידי חכמים הצדיקים שמתים להם בניהם שלהם בקטנותן ומכפר להן על עונותיהן בעוה"ז ואח"כ הן באין בטהרה לחיי העולם הבא, ואע"פ שאמר הכתוב (ירמיה ב) "גם בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים" וגו', מכל מקום חזר הכתוב ומרצה בניהם, כמו שנאמר (משלי ג) "וכאב את בן ירצה".

מכאן אמרו, הצדיקים תחלתן מריבה וסופן שמחה, והרשעים תחלתן שמחה וסופן מריבה.

פרעה מלך מצרים היתה לו שמחה בילדותו וסופו מריבה, בילדותו מה הוא אומר (יחזקאל כ"ט) "לי יאורי ואני עשיתיני", ובסופו מה הוא אומר (שמות ט"ו) "מרכבות פרעה וחילו ירה בים".

וכן סנחריב היה לו שמחה בילדותו וסופו מריבה, בילדותו מהו אומר (מלכים ב, יא)

וכן היה עולה בדעתו של הקב"ה ליתן את כתר מלכות לדוד ולזרעו עד עולם, וקמעא שנתנה למלכי ישראל, מיד עמדו וקלקלו בה את מעשיהם ובקשו להחריב את כל העולם כולו במעשיהם הרעים.

וכן היה עולה בדעתו של הקב"ה ליתן התורה הקדושה לישראל לבד משום שהם קדושים, וקמעא שנתנה לבלעם בן בעור, מיד עמד וקלקל בה את מעשיו ובקש להחריב את כל העולם כולו במעשיו הרעים. ולא הניח הקב"ה דבר בעולם שלא היה מגלה לבלעם, שהקב"ה מפני שהיה יודע שעתידין האומות לומר לפני הקב"ה אלו נתת לנו נביא כמו משה היינו מקבלים את תורתך גם כן כמו שקבלו ישראל על ידי משה, אלמלא לא היה בלעם בן בעור מעולה בחכמתו כמו משה. לפיכך נתן הקב"ה להם לעכו"ם את בלעם בן בעור שהוא היה מעולה בחכמתו כמו משה, אבל משה יתר דבר אחד ובלעם חסר דבר אחד ממשה. במשה כתיב (ויקרא א) "ויקרא אל משה", ובבלעם כתיב (במדבר כ"ג) "ויקרא א-להים אל בלעם". ובלעם יתר דבר אחד ממשה, ומשה חסר דבר אחד מבלעם בבלעם, כתיב (שם כ"ד) "וידוע דעת עליון", ובמשה כתיב (שמות ל"ג) "הודיעני נא את דרךך".

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

אשה אחת הגיעה מטורונטו לליון, כדי לשיח בפני אודות הבעיות הרפואיות שיש לבנה.

באותו מעמד סיפרה האשה סיפור מדהים:

באותה שעה שהיא נולדה במוגאדור, יצא רבי חיים זיע"א מביתו, והלך היישר לביתם, אל בית היולדת.

כשעמד על מפתן הדלת מיהר לקרוא את אחד מבני המשפחה, ואמר לו: לך והבא לי מהר את התינוקת שזה עתה נולדה.

בני המשפחה כששמעו על הבקשה הלא שגרתית השיבו בנימוס: "רבי, התינוקת נולדה ממש לפני כמה רגעים, ועדיין לא רחצו אותה, היא עדיין לא נקיייה ממהלך הלידה".

אלא שרבי חיים לא השתכנע ואמר לבני המשפחה: "אין זה משנה כיצד הילדה נראית כעת. הביאו לי מיד את התינוקת קודם שהיא תמות"...

כששמעו ההורים את אזהרת רבי חיים זיע"א, ידעו שאין זה דברים של מה בכך וכי כנראה יש דברים בגו. הם חששו מאוד מהבאות והורידו אותה לרחוב אל הרב.

כאן בירך הרב את התינוקת ובאותו מעמד אף העניק לה את השם רחל. וברוך - השם היא ניצלה וגדלה לתפארת. וזאת האשה שבאה לליון כדי לספר לי את הסיפור המפלא שעל ידו נתקדש שם שמים כשנודע לכל שרבי חיים זיע"א ניחון ברוח הקודש, כאשר ראה ברוח קדשו את אותה השעה בה ילדה האם את בתה, ואף ראה מה שראה, ומיד בא לברך את התינוקת הנולדת.

כששמע מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, את הסיפור, הוא התפלא מאד. "לפי שמקובל בידינו שבשעה שעושים שינוי השם לאשה - לא נותנים לה את השם 'רחל'. ואף גם, כשנגזרת גזירה כל שהיא על אשה ונותנים לה שם לא נותנים לה את השם רחל, ואילו כאן הסבא רבי חיים זיע"א נתן את השם רחל בדווקא. ומה הטעם לכך?"

"אלא וודאי הענין הוא וכך אנו רואים, שכל הצדיק היה כה גדול, עד שיכל להפוך את מידת הדין שיש בשם רחל לרחמים, ונתן לה את השם רחל, והיא ב"ה חיה וקיימת".